

Pars prima de vniuerso

et subditos eius seruare apte igitur ista nullo modo iniustus est. *Amp.* Aut ipse debet facere solum quod malum est aut non. Si sic faciendo igitur malum non facit nisi quod debet faciendo aut quod debet non est iniustus, imo iustus et equus et bonus. Eodem modo est declarare de iudiciis quia si non debet iudicare nisi iniuste erit et iniudicando iniuste iustus quare nullo modo erit iniustus hoc est nec operando iniuste nec iudicando iniuste nec statuendo vel precipiendo quod iniustum est. *Q.* si dixerit quia debet facere bonum destruit hoc multis modis. primum quia naturalis possibilitate prohibetur est facere bonum si cut confitetur aduersarius. nihil autem earum que per se impossibilia sunt alicui debetur est apud ipsum. non enim quia bonum est esse hominem debet asinus esse homo cum hoc impossibile sit apud ipsum. *Amp.* Cum principium seu princeps bonorum ad bona proportionabiliter se habeat hoc similiter ut iste ad mala erit et proportionatim ut quemadmodum ille se habet ad mala sic iste ad bona. quare sicut ille nec debet facere mala, nec decet eum nec decere potest facere illa. Sic nec iste unquam debet facere bona, et sicut ille facit quod eum decet et ad eum pertinet faciendo bona, sic iste faciendo mala. quare si verum est quod benefacere sit facere quod ad aliquem pertinet et quod eum decet hoc enim modo semper benefacit princeps bonorum. Semp igitur benefacit mala faciendo princeps malorum.

Ampli. Sicut leges omnes et statuta principis bonorum sunt de bonis faciendis et de malis fugiendis, sic leges et statuta principis malorum erunt e contrario de malis faciendis et de bonis fugiendis et sicut ille auctoritatem habet statuendi illa in regno suo. Sic iste habet ius et potestatem statuendi contraria in regno suo, et sicut illi obediendum est a subditis suis in regno suo Sic et isti in regno suo. Quare manifestum est quod iura huius duorum regnorum contraria sunt et cum aliquid est ius in altero eorum, contrarium est ius in reliquo. Quare manifestum est utrumque regnum iustis legibus ac statutis regi et ideo bene ac decenter administrari a principe suo quare uterque est bonus administrator regni sui quantum ad hoc uterque bonus est in benefaciendo omnibus hiis que sunt de regno suo dando scilicet eis esse et alia que sunt eis bona hoc est necessaria et utilia quare equaliter boni sunt isti duo principes tam in bona faciendo suis quam in administrando et regendo

ea que sibi subdita sunt et insuper eodem modo et equaliter mali id est nocui cum neuter eorum nocuius sit nisi vel contrario suo, vel ei quod est ex parte contrarii sui. Et de regnis eorum eodem modo se habet. *Amp.* cum isti erronei ponant virtutes et vicia contraria et ab hominibus principibus contrariis et eodem modo se habere principem malorum ad vicia sicut principem bonorum ad virtutes erit igitur ut quemadmodum virtutes omnes de principe bonorum dicuntur in primis, et maxime per modum quo ei congruit, sic et omnia vicia de principe malorum per modum eundem, quare quemadmodum ille est virtuosus in ultimo virtuositatis, Sic iste viciosus est in ultimo viciositatis quare laborans est omni peste viciorum in ultimo quare falsitate et infidelitate ergo nulli suorum fidem aut veritatem seruat. Sicut videlicet amicitiam quare omnes suos odit atque persequitur et cum nullo eorum pacem habet omnes ergo suos implacabiliter persequitur. Cum igitur omnimodam habeat potestatem in eos omnes destruit quare nihil suorum esse patitur aut viuere, quemadmodum et princeps bonorum si odio haberet aliquem eorum que facit, statim illud destrueret. *Q.* si dixerit quod fidem amicitiam et veritatem seruat suis, et toti regno suo. Inimicum autem et contrariis nihil horum seruat. Manifestum est quia hoc videlicet falsitas est videlicet infidelitas videlicet viciosa odiositas cum hec omnia per modum suum inueniantur in principe bonorum, amicitias enim vel fidem non habet ad mala, imo ea implacabiliter persequitur veritatem quidem iusticie habet ad ea qua ea punit et vindicat. Non autem eas veritatem quare sedus aut amicitia requirit siue societas. *Amp.* necesse est principem malorum esse sapientissimum. Scit igitur et quid facit et qualiter in omnibus et per omnia quare se male agere cum male agit. Si nunquam male agit. Sciens igitur et prudens male agit quocienscumque male agit aut potest igitur se continere ne male agat aut non potest. Si non potest non est igitur ei voluntarium male agere sed necessarium maxime cum potentia illa naturalis ei sit, nullum autem est peccatum nisi voluntarium peccatum dico operis quare non peccat in eo quod sic agit. Nunquam igitur male agit cum nunquam peccet. Si vero potest continere se ne male agat et male agit quod igitur sapiens est. *Amp.* sic sapientia et virtus necessaria comitatio se committant sic insipientia seu stulticia et viciu. Cum igitur viciosus sic in ultimo viciositate